

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

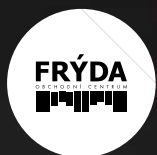
KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | IX. ROČNÍK | LEDEN-ÚNOR 2023

**Jsem Slezanem,
tedy Frýdečanem
v moravském exilu**

**rozhovor s Davidem Pindurem
na stranách 8-9**

Valentýnské odměny

1. – 12. 2. 2023

NAKUPUJTE A ZÍSKEJTE ZAJÍMAVÉ CENY!

Foto | Petr Andráško

Skauting je prostě životní styl a sdílení určitých hodnot, říká historik David Pindur

Vyprávění a vzpomínky prarodičů formovaly jeho vztah k našemu kraji a zájem o historii. Společně s otcem se zúčastnil ustavující schůzky obnoveného Junáka ve Frýdku a skautingu zcela propadl. Nejen o dětství a skautování, ale také o publikační činnosti a profesi historika jsem rozmlouval s Davidem Pindurem, který se ve svém současném místeckém bydlišti cítí jako Slezan v exilu.

► Jiří Vítězslav Sachr

Oba rodiče pochází ze Slezska. Nakolik vás ovlivnil jejich původ v zájmu o historii našeho regionu a zejména Těšínska?

Tatínek sice pochází z Horních Domaslavic, ale do základní školy nastoupil už ve Frýdku, kam se rodina přestěhovala. Podobně na tom je i maminka, jejíž rodiče zpočátku denně dojížděli

z rodné Morávky za prací do Válcoven plechu. Moji rodiče už tedy vyrůstali v našem městě. Jinak tomu ale bylo u prarodičů z obou stran, silné pouto a vztah k rodným končinám u nich přetrvával i poté, co se přestěhovali do města.

Pravděpodobně nejkomplikovanější vztah k rodné hrouď měla babička z otcovy strany. Narodila se v Jablunkově, ale

vyrůstala v původní Karviné, která později téměř celá zanikla v důsledku důlní činnosti. Po druhé světové válce studovala na Ošetřovatelské škole okresní Charity v Ostravě-Prívově. Absolvovala ji v červnu 1948 jako diplomovaná ošetřovatelka nemocných. Poněvadž otevřeně kritizovala tehdejší politické poměry, přidělili jí rozlehlý rajón rozprostírající se od Dobratic až po Bludovice. V oblasti nebyl lékař, bydlela na faře v Domaslavicích a denně obcházela pěšky pacienty v řídce rozestých chalupách svého okrsku. Zde se seznámila s mým dědečkem. Oba v dětství a dospívání poznamenal

těžký pomnichovský i válečný vývoj na Těšínsku. Dědeček byl navíc velkým domaslavickým patriotem a v roce 1960 vlastnoručně opravil silně zchátralou zámeckou kapli, čímž ji uchránil od demolice – zámek takové štěstí neměl. Prarodiče Pindurovi byli aktivními věřícími a v církevních kruzích měli řadu zajímavých kontaktů. S babičkou jsem např. jezdil na návštěvy k sestřím alžbětinkám do Jablunkova či na faru v Českém Těšíně, kde tyto řeholnice také působily. Byl to svět odlišný tomu, který prezentovala tehdejší socialistická propaganda. Vyprávění a vzpomínky prarodičů formovaly můj

Frýdecká vlčata se svým vedoucím Petrem Jonákem, druhý zprava David Pindur, Hřčava, červenec 1990.

Setkání s exulantem Klimšou na velvyslanectví České republiky v Santiagu de Chile, 12. června 1999.

zájem o komplikovanou minulost a vztah k našemu kraji.

Od roku 2008 působíte v Muzeu Těšínska v Českém Těšíně jako historik, redaktor a správce sbírek. Co všechno tato práce obnáší?

Její důležitou částí je kurátorství, tedy správa muzejních sbírek, jejich evidence a rozšiřování. Jako kurátor mám ve správě např. fond pohlednic čítající přes jedenáct tisíc exemplářů. Moje vědecko-výzkumná pracovní náplň vyúsťuje především v publikační činnost, ale i přednášky a výstavy. Kromě toho jsem po celou dobu svého působení v muzeu redaktorem časopisu Těšínsko, který v současné podobě vydáváme dvakrát ročně.

Spojené dvojměstí Frýdek-Místek oslavilo před několika dny své osmdesátileté výročí. Dětsví jste prožil ve Frýdku, dnes se svou rodinou žijete na levém břehu Ostravice, tedy v Místku. Čítáte se více Frýdečanem, nebo Místčanem?

Jsem Slezanem, tedy Frýdečanem v moravském exilu, to myslím vážně! (*smích*) Můj domov a dětství, to byla frýdecká Lískovecká ulice a poměrně rozsáhlá území z obou jejích stran. Lipinský les až do míst nám zapovězené ulice Míru, z druhé strany pak rybníky na Panském potoce, Stovky, Fukalovice a přes pole bývalá dělnická kolonie Nová osada (Berlín). A samozřejmě kontakty s frýdeckými starousedlíky. Například Josefem Langem, díky kterému jsem se dozvěděl, že Frýdek v minulosti to byli také Němci, Václavem Rottkem, jehož otec Emanuel sepsal obsáhlý, žel nikdy nevydaný rukopis o dějinách Frýdku, či v neposlední řadě středoškolským pedagogem PhDr. Karlem Novákem, který se věnoval historii zdejších kostelů.

Coby osmiletý jste stál u obnovy skautského hnutí. Co pro vás skauting znamená a jak vás formoval?

Ke skautování mě přivedl otec, s nímž jsem se počátkem roku 1990 zúčastnil ustavující schůzky obnoveného Junáka ve Frýdku. Jako vlče jsem ještě téhož roku v červenci absolvoval první stanový tábor na Hřčavě. Krásné a rázovité prostředí poblíž polské hranice – neskutečná romantika a cenná přátelství. Byla to doba,

kdy ze všech vedoucích prýštila živelná energie a elán, chuť něco dělat a dokázat. Nakazili i nás děcka. Bylo to přesně to, co jsme s kamarády hledali už dříve. Svět Foglarových hrdinů – Rychlých šípů i tajemných Vontů, či zálesek z knih Ernesta Thompsona Setona. Frýdeckými Stínadly se pro nás stalo tehdy silně zdevastované Zámecké náměstí a přilehlé ulice. Opuštěné domy, které v té době procházely rekonstrukcí, jsme tajně prolézali a stylozovali se do rolí našich knižních hrdinů...

V září 1991 jsem se stal členem skautské družiny Irbisů, kterou jsem později vedl. Scházeli jsme se v klubovně na Kostikově náměstí, jezdili na výpravy, tábořili ve volné přírodě. Jsem potěšen, když od současných vedoucích, o generaci mladších, slyším, že se o naši družinu v oddíle dodnes mluví s respektem. Skauting je prostě životní styl a sdílení určitých hodnot. Mohu jen potvrdit Svojsíkův citát: „Jednou skautem – navždy skautem.“

Zúčastnil jste se dvou celosvětových skautských jamboree v Holandsku a Chile. Jak jste se do české výpravy dostal?

V obou případech mě nominovala místní organizace. Prošel jsem náročným celostátním konkurzem a uspěl. Byla to pro mě velká čest. Jamboree v Holandsku proběhlo v roce 1995, další se o čtyři roky později konalo v chilském Pícarquinu. Ještě před odletem do Jižní Ameriky přijal naši národní delegaci v Lánech prezident Václav Havel. Tohoto 19. celosvětového jamboree pod chilskými Andami se zúčastnilo téměř třicet tisíc skautů z celého světa. Program byl připraven tak, aby se chlapci a dívky měli možnost lépe seznámit se svými zahraničními vrstevníky, poznali jejich mentalitu i kulturu zemí, ze kterých pocházeli. Po ukončení akce, kterou např. navštívil i chilský prezident Eduardo Frei Ruiz-Tagle, jsme ještě bydleli v rodinách místních skautů v Santiagu de Chile. Překvapila mě česká stopa, kterou šlo tehdy v této metropoli nalézt – dva kostely Pražského Jezulátka, Lidická ulice, obchody Baťa... Chilané jsou Čechům navíc mentalitou i životním stylem hodně podobní.

Zajímavé bylo také setkání s českými exulanty na recepci, kterou pro nás 12. ledna 1999

připravila česká ambasáda v Santiagu. Zde jsem se třeba setkal s jistým panem Klimšou. Jeho řeznictví v rodné Dolní Lutyni po roce 1948 znárodnili, a tak se rozhodl odejít do emigrace. Žil v Chile kontinuálně od 50. let. Nevím už, zda byl aktivnějším stoupencem Pinochetova režimu, ale pamatuji si jeho výrok: „Chile se mění a komunisti tu dělají bordel...“

Jste jako autor nebo spoluautor podepsán v řadě knižních publikací věnovaných historii měst a obcí. Před dvěma lety vyšla monografie Řepišť, mezi nejnovější patří Vratimov, další publikace je věnovaná společně třem obcím – Bílé, Ostravici a Starým Hamrům. Co všechno práce na takové knize obnáší? Kolik času uplyne, než se dostane čtenáři do rukou?

Podnět přichází ze strany obcí. Například knihu o Vratimově si objednal tamní městský úřad u Muzea Těšínska tzv. na klíč. S požadavkem na zpracování obsáhlé publikace o Bílé, Starých Hamrech a Ostravici jsem byl osloven napřímo starosty těchto obcí. Není to jednoduché, chci, aby byly pojaté co nejkompaktněji, vědom si toho, že to není v silách jednotlivce. Sestavíte tedy autorský kolektiv, začíná bádání a sběr materiálů v archivech, hovoříme s pamětníky, jejichž vzpomínky je nutné rovněž ověřovat. Práce zabere mnoho let.

Podarilo se vám odhalit nějaká tajemství či zapomenuté příběhy?

Pokud bych zůstal např. u poslední ze zmíněných knih, sledovaná horská oblast je plná pozapomenutých i zcela zapomenutých příběhů. Ano, výzkumem v nejednom případě skutečně došlo k překvapivým a nečekaným zjištěním. Pokud bych se podíval do minulého století, pak např. zmíním, že v roce 1918 mělo vyrůst v údolí Červík v dnešních Starých Hamrech plicní sanatorium po vzoru podobného zařízení u Salcburku. Nebo že v roce 1946 existovala vážně míněná snaha o zřízení památníku obětem druhé světové války z řad junáků na hoře Smrk. Kdyby to vyšlo, zřejmě by nebylo Ivančeny. A tak bych mohl ještě dlouho pokračovat. (*smích*)

Narazil jste mezi nimi na nějaký příběh, který vás překvapil nebo něčím obzvlášť zaujal?

Těch bylo také několik, zde bych připomenul alespoň zajímavý osud kněze Karla Boby, rodáka ze Starých Hamer. Od sirotka a pasáčka krav přes holičského učedníka a kuchaře v klášteře až po studium a aktivní kněžské působení (jen pro zajímavost, primiční mši sloužil 5. července 1945 v Místku). Posléze to byl politický vězeň 50. let, po propuštění z vězení musel dlouhá léta působit v dělnických profesích. Později se Karel Boba stal farářem v Hostivici u Prahy s aktivními kontakty na podzemní církvi v Československu a NDR. Zemřel osm měsíců před sametovou revolucí. Život se s ním vůbec nemazlil, přesto nezahořkl a dovedl odpustit.

Na čem v současnosti pracujete?

V těchto chvílích připravuji odbornou studii o jedné trestně-právní kauze z roku 1696 vyšetřovanou městským soudem ve Frýdku. Šlo o nevšední vraždu a výsledky mého pátrání by se zájemci měli dozvědět na podzim letošního roku. ■

PhDr. David Pindur, Ph.D., se narodil 5. června 1981 ve Frýdku-Místku. Absolvoval Slezskou univerzitu v Opavě a od roku 2008 působí v Muzeu Těšínska, kde se dlouhodobě věnuje církevním dějinám Slezska a severovýchodní Moravy, oblasti Těšínska v období raného novověku a novověku či pomocným vědám historickým. K jeho zásadním publikačním počínům patří monografie Světla a stíny barokní církve ve Slezsku. Frýdecké arcikněžství v letech 1654–1770 či Domus orationis. Farní chrám sv. Jana a Pavla v Místku v proměňách staletí. Je autorem či spoluautorem mnoha odborných i populárně-vědných publikací, mj. řady monografií historie měst a obcí (Český Těšín, Frýdek-Místek, Frýdlant nad Ostravicí, Malenovice, Mosty u Jablunkova, Petřvald, Řepišť, Třanovice, Vratimov a dalších) či farností a kostelů. Autorsky se podílel se na scénářích a přípravě obecních či církevních expozic v Bohumíně (2016), Bruzovicích (2014), Frýdku (2011) a Třanovicích (2013). Je ženatý, otec tří dětí.